

In deze nieuwsbrief worden de laatste ontwikkelingen binnen het project 'Innovatie Veenweide' besproken. Het project heeft als doel om vernieuwingen op melkveehouderijbedrijven in het veenweidegebied te ontwikkelen en te stimuleren. Een sterke melkveehouderij kan namelijk een belangrijke rol spelen bij het behoud en de ontwikkeling van het veenweidegebied in de toekomst. Praktijkonderzoek van de Animal Sciences Group werkt samen met belanghebbenden, zoals agrariërs, waterschappen, gemeentelijke en provinciale overheden en terreinbeherende organisaties aan deze vernieuwingen.

Het is druk in het veenweidegebied

Er lopen veel verschillende onderzoeken in het veenweidegebied. Soms is het daarom lastig om door al het onderzoek het veen nog te zien. Daarom kiezen we er in dit project voor om alleen te werken aan onderwerpen die direct voortkomen uit de praktijk van de verschillende belanghebbenden. Mensen die met beide benen in het veen staan weten precies waar knelpunten liggen op weg naar een vitaal en aantrekkelijk veenweidegebied voor de toekomst. In het kader van het project Innovatie Veenweide zijn de afgelopen maanden daarom veel gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van diverse belanghebbende partijen, onder andere naar aanleiding van de oproep in de vorige nieuwsbrief. Samen met deze belanghebbenden zijn een aantal concrete projectideeën besproken. Deze projectideeën komen vaak voort uit actuele knelpunten. Maar het projectteam maakt nog een andere keuze: uitgaan van een gemeenschappelijk belang van gebiedspartijen. Het tegemoet komen aan dit gezamenlijk belang geeft namelijk een echte, duurzame vernieuwing. ■

Eerste ervaringen van de proef 'Zakking Veengrond'

Karel van Houwelingen, proevencoördinator op Praktijkcentrum Zegveld

In de eerste nieuwsbrief is melding gemaakt van de aanleg van een 'drainageproef' op Praktijkcentrum Zegveld. Karel van Houwelingen, proevencoördinator op Praktijkcentrum Zegveld over dit project: "Het doel hiervan is om het grondwaterpeil gedurende het jaar vrij constant te houden en daardoor de zakking in de zomer te verminderen. De drains zijn aangelegd op 2 percelen met een hoog slootpeil (ca. 30 cm beneden maaiveld) en op 2 percelen met een verlaagd slootpeil (ca. -60 cm beneden maaiveld). Het lukt inderdaad om tijdens de winter beter te ontwateren. Omstreeks half mei draaide dan de stroomrichting van het water om en

waren de gedraineerde stukken 'natter' dan de ongedraineerde gedeeltes. Tijdens het groeiseizoen wordt o.a. de grasgroei, draagkracht en het vochtgehalte van de grond gemeten. Misschien dat in de volgende nieuwsbrief hier wat over verteld kan worden." ■

Binnenkort verschijnt een verslag van de aanpak en resultaten van de fase van verkenning die vooraf ging aan het project Innovatie Veenweide. In dit verslag, worden de toekomstbeelden uitgebreid beschreven en begeleidt met kleurrijke illustraties. Het geeft goed weer welke activiteiten ondernomen zijn in 2002 en 2003 alvorens er in 2004, door middel van het project Innovatie Veenweide aan de slag gegaan is met concrete projecten. Medio augustus 2004 zal dit verslag op te vragen zijn via gegevens in de colofon, of te downloaden via de website www.syscope.nl.

Bewerking van beheersgras

Op initiatief van een groep melkveehouders in Waterland (Noord-Holland) is een project gestart over de bewerking van beheersgras (gras met uitgestelde maaidatum). Het doel van het project is om door toevoeging van middelen de voederwaarde van beheersgras te verhogen. Het vernieuwende aan dit onderzoek is dat gekeken gaat worden of en hoe de voederwaarde van beheersgras zélf verhoogd kan worden. We kijken niet naar de hoeveelheid beheersgras die een ondernemer kan inpassen in het rantsoen van melkvee. Het project wordt gefinancierd door De Groene Long en het Ministerie van LNV. De laboratoriumproef is inmiddels gestart. Later dit jaar volgt de praktijkproef. De resultaten worden in december 2004 verwacht. ■

‘Vernieuwend Waterbeheer’

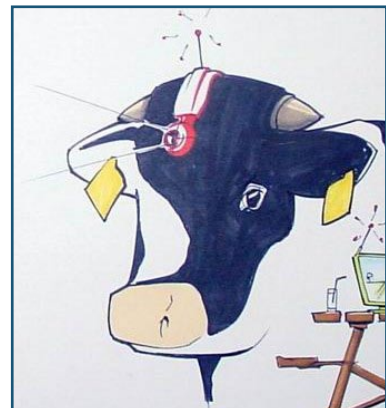
Rondom Reeuwijk wordt gewerkt aan het opstarten van een project met als thema ‘Vernieuwend Waterbeheer’. Dit initiatief is het resultaat van diverse gesprekken met twee waterschappen, agrariërs, Alterra en Praktijkonderzoek. De bedoeling is om een praktijkproef op te zetten waarin gekeken wordt naar de effecten van dynamisch peilbeheer op bodemdaling. In aanvulling op de ‘drainageproef’ op Praktijkcentrum Zegveld worden ook onderwaterdrains aangelegd die het effect van dynamisch peilbeheer op bodemdaling zou kunnen versterken. Het doel is om een werkbaar en effectief systeem van dynamisch peilbeheer voor waterbeheerder en agrariërs te ontwikkelen. In de volgende nieuwsbrief hopen we u de startdatum van dit project te kunnen melden. ■

De voederwaarde van gras met uitgestelde maaidatum heeft een relatief lage voederwaarde

Nieuwsflitsen

- Praktijkonderzoek werkt samen met Alterra aan een projectvoorstel over het ontwikkelen van een grootschalig samenwerkingsverband van melkveehouderijbedrijven en gebiedspartijen in het veenweidegebied van Noord-Holland. Hierbij wordt aandacht besteed aan samenwerking tussen bedrijven op gebiedsniveau en alternatieve vormen van grondgebruik. Hiervoor zijn inmiddels een aantal gesprekken gevoerd met agrariërs, natuurbeherende organisaties en diverse overheden. Vanuit het programma Multifunctionele Bedrijfssystemen van het Ministerie van LNV is inmiddels €25.000 toegekend, op voorwaarde dat ook andere partijen zullen bijdragen. Op dit moment wordt gewerkt aan een projectvoorstel.
- Naar aanleiding van de oproep in de vorige nieuwsbrief is Praktijkonderzoek gevraagd te kijken naar mogelijkheden voor het opzetten van een project over vermarkting van het veenweidegebied. Het doel is om een innovatief concept voor vermarkting van het veenweidegebied te ontwikkelen. Mogelijk wordt hiervoor eerst op een praktijkbedrijf een proefproject gestart in de Bieslandse Polder. Bij dit initiatief zijn ook het LEI en Alterra betrokken.
- Op dit moment werkt Praktijkonderzoek aan een brochure waarin drie technische innovaties beschreven worden waaraan Praktijkonderzoek de komende jaren extra aandacht wil geven:
  - De mobiele melkrobot
  - Het dynamisch voermodel
  - Virtuele perceelsafscheidingsen
 Deze innovaties zijn volgens diverse gebiedspartijen nodig om gewenste veranderingen in bedrijfsopzet en grondgebruik in het veenweidegebied van de toekomst te realiseren. Eind september zal deze brochure verschijnen waarin dieper ingegaan wordt op bovenstaande technieken.

Illustratie: Jam, Visueeldenken.com

COLOFON

De nieuwsbrief 'Nieuwe Veehouderij in het Veenweidegebied' is een uitgave van Praktijkonderzoek van de Animal Science Group en Praktijkonderzoek Plant & Omgeving in het kader van het project 'Toekomstverkenningen van de landbouw in 2030'. Het project is onderdeel van het DWK-onderzoeksprogramma Multifunctionele Bedrijfssystemen dat wordt gefinancierd door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Copyright:

Overname uitsluitend na toestemming van de redactie.

Foto's: Animal Sciences Group

Is de adressering onjuist of wilt u de nieuwsbrief niet meer ontvangen, dan kunt u dit laten weten via nevenstaand (email)adres.

Redactie: Maarten Kommers / Marleen Braker

Vormgeving: Sjaak Meyberg

Internet: www.syscope.nl

Informatie: Praktijkonderzoek van de Animal Sciences Group, Postbus 2176, 8203 AD Lelystad. Telephone: 0320-293211, E-mail: maarten.kommers@wur.nl